

Sygn. akt IX U 910/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Iwona Porwoł

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2018 r. w Rybniku

sprawy z odwołania K. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek odwołania K. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 16 maja 2018 r. Znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej K. G. prawo do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za okres od 1 lutego 2018r. do 31 grudnia 2018r.

Sędzia

Sygn. akt IX U 230/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 16.5.2018r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił K. G. prawa do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za 2018 rok, gdyż wniosek o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego za dany okres zgłasza się do końca I kwartału roku, w którym ma nastąpić wypłata, a ubezpieczona złożyła wniosek 19.4.2018r.

Ubezpieczona w odwołaniu od decyzji domagała się jej zmiany, poprzez przyznanie ekwiwalentu pieniężnego za 2018 rok.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonych decyzjach.

Sąd ustalił co następuje:

T. G. na mocy decyzji ZUS o/R. z dnia 17.05.1983 roku przeszedł na emeryturę górniczą z Przedsiębiorstwa (...) w R..

Do podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonego wliczono pełną wartość pracowniczego deputatu węglowego decyzją organu rentowego z dnia 12.12.1996r.

Ubezpieczony w latach 2002-2007 nie pobierał ekwiwalentu lub bezpłatnego węgla w naturze.

Wyrokiem z dnia 22.09.2010r. w sprawie o sygn. akt IXU 1927/10 tut. Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji organu rentowego z dnia 23.07.2010r. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za lata 2002-2007, z uwagi na złożenie wniosku o wypłatę ekwiwalentu za lata jw. po terminie, tj. w dniu 19.07.2010r.

W dniu 07.01.2011r. ubezpieczony złożył wniosek o wypłatę ekwiwalentu z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla uprawnionych emerytów i rencistów z przedsiębiorstw robót górniczych za 2008r. i 2009 w wymiarze 2,5 tony rocznie.

Wyrokiem z dnia 9.3.2011r. w sprawie o sygn. akt IXU 157/11 tut. Sąd przyznał ubezpieczonemu prawo do ekwiwalentu pieniężnego za lata 2008 i 2009 z tytułu prawa do bezpłatnego węgla w wymiarze 2,5 ton rocznie.

Ubezpieczona od 18.1.2018r. jest uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym mężu T. G. , emerytowanym pracowniku (...).

19.4.2018r. ubezpieczona złożyła wniosek o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za 2018 rok.

W rozpoznaniu wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Decyzją z 16.5.2018 ZUS przyznał ubezpieczonej prawo do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za okres od 1.1.2018 do 31.1.2018.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zapisy w aktach organu rentowego. Stan faktyczny jest niesporny pomiędzy stronami.

Mając powyższe na uwadze Sąd zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Zasady i sposób realizacji spornego świadczenia reguluje ustawa z dnia 06.07.2007r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych (Dz. U. nr 147, poz. 1031 ze zm.). Przepis art. 2 pkt. 1 tej ustawy wprowadza definicję legalną pojęcia „osoby uprawnionej”. Według niej, przez „osoby uprawnione” należy rozumieć „emerytów i rencistów mających ustalone prawo do emerytury lub renty, którzy pobierali bezpłatny węgiel w naturze od przedsiębiorstw robót górniczych lub przeszli na emeryturę lub rentę z tych przedsiębiorstw oraz wdowy, wdowców i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po byłych pracownikach przedsiębiorstw robót górniczych, uprawnionych do bezpłatnego węgla na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników zakładów górniczych z dnia 21.12.1991r. i którzy uzyskali emeryturę lub rentę przed dniem 01.01.2007r., a po dniu 31.12.2001r.

nie pobierali ekwiwalentu”.

W rozpoznawanej sprawie okolicznością ustaloną niespornie jest, że w okresie od 1.1.1983r. do chwili śmierci, mąż ubezpieczonej T. G. - pobierający emeryturę górniczą - zachował status „osoby uprawnionej” w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym.

Organ rentowy decyzją z dnia 27.01.2012r wyjaśnił , iż w związku ze zmianą art.7 ustawy z dnia 06.07.2007r. o ekwiwalencie pieniężnym, z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych-osobom, którym ZUS wypłacił ekwiwalent na wniosek zgłoszony przed dniem 1.01.2012r. ekwiwalent w latach 2012-2015 zostanie wypłacony bez konieczności złożenia kolejnych wniosków o jego wypłatę.

Poza sporem jest , że związku z tym ZUS już bez dalszych wniosków T. G. przyznał mu prawo do ekwiwalentu z tytułu bezpłatnego węgla za dalsze lata.

Kwestią sporną jest natomiast ocena, czy - zgodnie z przepisami ustawy o ekwiwalencie pieniężnym - warunkiem koniecznym dokonania wypłaty ekwiwalentu za 2018 rok wdowie po zmarłym emerycie górniczym było złożenie przez nią wniosku zawierającego żądanie wypłaty ekwiwalentu w terminie wynikającym z art. 7 ust. 5 ustawy, tj. do końca I kwartału 2018 roku, gdy ubezpieczona taki wniosek złożyła 19.4.2018.

Należy zwrócić uwagę na rozstrzygnięcie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 04.04.2014r., sygn. akt I BU 13/13, LEX nr 1483567, w którym wskazano, że do zastosowania art. 8 ust. 1 ustawy z 2007r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych, wystarczające jest złożenie przez emeryta górniczego przed śmiercią pierwszego wniosku o wypłatę ekwiwalentu, bez konieczności złożenia wniosku o wypłatę za następne lata.

Parafrazując treść uzasadnienia powyższego wyroku, należy wskazać, że w myśl art. 7 ustawy o ekwiwalencie pieniężnym, wnioski o wypłatę ekwiwalentu zgłasza się do końca pierwszego kwartału roku, w którym ekwiwalent ma zostać wypłacony po raz pierwszy (art. 7 ust. 4), zaś w przypadku wypłaty przez ZUS ekwiwalentu na wniosek, o którym mowa w art. 7 ust. 1-4, ekwiwalent w następnych latach wypłaca się bez konieczności złożenia kolejnych wniosków o jego wypłatę (art. 7 ust. 7).

Wobec powyższego należy stwierdzić, że dla dokonania przez organ rentowy wypłaty ekwiwalentu pieniężnego przysługującego mężowi odwołującej się za 2017 rok, nie zachodziła konieczność złożenia przez niego kolejnego (odrębnego) wniosku o wypłatę świadczenia za sporny okres, bowiem podstawą dokonania takiej wypłaty było uprzednie złożenie przez niego wniosków o wypłatę ekwiwalentu za okresy wcześniejsze.

Zdaniem Sądu w konsekwencji przyznania prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla T. G. - również prawo to nabyła wdowa po nim , jako, że jej uprawnienia są pochodną uprawnień męża. Z momentem nabycia prawa do renty rodzinnej - przeszły na nią również uprawnienia z tytułu ekwiwalentu pieniężnego, będącego dodatkowym świadczeniem związanym z rentą rodzinną. Potwierdza to również fakt przyznania przez organ rentowy jej prawa do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za okres od 1.1.2018 do 31.1.2018.

Tym samym, nastąpiła ciągłość skutków pierwotnego wniosku o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, złożonego przez T. G.. W konsekwencji, nie było konieczności ponownego składania wniosku o wypłatę, albowiem cały czas wypłacany był ekwiwalent pieniężny jemu przynależny.

Budzi natomiast uzasadnione wątpliwości sposób poinformowania ubezpieczonej o przysługujących jej prawach w związku ze śmiercią męża - udzielonych przez pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Stosownie bowiem do art. 9 k.p.a. - organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznajomości prawa, w tym celu udzielają im niezbędnych informacji.

Skoro bowiem, w ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, do wypłaty ekwiwalentu pieniężnego dla ubezpieczonej z tytułu prawa do bezpłatnego węgla konieczne było złożenie wniosku, to niewątpliwie pracownik ZUS winien o tym poinformować ubezpieczoną w chwili składania przez nią wniosku o rentę rodzinną.

W tym zakresie Sąd w pełni podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach zawarte w wyroku z dnia 6 lipca 2016r. sygn. akt. III AUa 2040/15 .

Z tych względów, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za okres od 1 lutego 2018 do 31 grudnia 2018.

Sędzia: